Чи захищене моє зберігання від банкрутства кастодіана?

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Це запитання важливе для кожного клієнта, який залишає криптоактиви у третьої особи: для користувачів бірж, фондів, що користуються послугами кастодіана, сімейних офісів, що працюють із криптодеском приватного банку, довірчих власників. Дві юрисдикції відповідають на нього через різні правові механізми, але доходять результатів, ближчих, ніж можна подумати з огляду на їхню доктрину. Швейцарія розв'язала проблему законом. З 1 серпня 2021 року ст. 242a Федерального закону про стягнення боргів і банкрутство (SchKG) дозволяє відокремити від конкурсної маси збанкрутілого кастодіана криптоактиви, які кастодіан зобов'язався постійно тримати в розпорядженні клієнта. Активи мають бути або індивідуально закріплені за клієнтом, або закріплені за спільнотою клієнтів так, щоб частку клієнта можна було чітко

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

визначити.[1] Сінгапур спирається на трастове право. Активи клієнта захищені, якщо кастодіан тримає їх у трасті, що вимагає певності наміру, предмета й об'єкта, а також фактичного відокремлення. З 4 квітня 2024 року Положення про платіжні послуги (Payment Services Regulations) вимагає від ліцензованих постачальників послуг DPT тримати активи клієнтів у трасті на відокремлених рахунках, що в силу закону забезпечує і намір, і відокремлення.[2]

Слабкі місця в обох юрисдикціях однакові. Омнібусні гаманці порушують швейцарську вимогу визначеності часток, якщо облік кастодіана поганий. Вони порушують сінгапурську вимогу певності предмета, якщо право клієнта не визначено як пропорційну частку у взаємозамінному пулі. Активи, передані в стейкінг, позику чи повторну заставу, не перебувають у постійному розпорядженні, тож за швейцарським правом їх не можна відокремити. У Сінгапурі вони перестають бути трастовим майном, щойно кастодіан передав їх третій особі. Крах FlowBank 2024 року показав, що криптоактиви на зберіганні у швейцарському банку можуть підлягати відокремленню, тоді як його фіатні депозити — ні. Провадження щодо Hodlnaut і Zipmex показали, як сінгапурські суди аналізують умови обслуговування пункт за пунктом, щоб вирішити, чи були клієнти бенефіціарами, чи незабезпеченими кредиторами.[3]

Послідовність

1. Знайдіть у договорі зберігання відповідне зобов'язання. Чи обіцяє кастодіан постійно тримати в розпорядженні клієнта конкретні активи або еквівалентну їх кількість? Якщо кастодіан може використовувати, позичати, передавати в стейкінг чи повторну заставу активи, це

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

позика чи депозит, і клієнт в обох юрисдикціях є незабезпеченим кредитором.

2. Визначте структуру гаманців. Окремі ончейн-адреси для кожного клієнта: у Швейцарії активи можна відокремити, у Сінгапурі вони є трастовим майном. Омнібусний гаманець з офчейн-реєстром: у Швейцарії активи можна відокремити, лише якщо реєстр фіксує частку кожного клієнта так, що її можна чітко визначити; у Сінгапурі вони є трастовим майном, лише якщо умови визначають пропорційний бенефіціарний інтерес у пулі.
3. Перевірте ліцензійний статус кастодіана. Для швейцарського банку чи компанії з цінних паперів діє ст. 16 п. 1bis BankG і нагляд FINMA за відокремленням. Швейцарський член SRO спирається лише на ст. 242a SchKG. Сінгапурська MPI підпадає під правила щодо збереження активів клієнтів і перевірки MAS. Неліцензований кастодіан у будь-якій із юрисдикцій пропонує лише захист загального права.
4. Перевірте облік. Запитайте, як часто звіряють ончейн-залишки з реєстром клієнтів, попросіть звіт аудитора про відокремлення клієнтських активів і політику управління ключами. Кастодіан, який не може надати щоденну звірку, не зможе довести визначеність часток у разі банкрутства.
5. Проаналізуйте функції стейкінгу та дохідності. Будь-яка дохідність, виплачена клієнтові, свідчить про те, що активи використовувалися. Якщо клієнт хоче і дохідності, і захисту від банкрутства, домовленість слід структурувати як доручення. За ним кастодіан передає активи в стейкінг від імені клієнта через валідатора, якого клієнт може ідентифікувати, а активи в стейкінгу закріплюються за

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

клієнтом. FINMA визнає таку схему для банків за певних умов.[4]

6. Врахуйте колізійне право. Сінгапурський траст щодо активів, які тримає швейцарський кастодіан, буде визнано у Швейцарії на підставі Гаазької конвенції про трасти, а ст. 242a SchKG захищає вимогу довірчого власника про відокремлення. Швейцарському договору зберігання, що регулюється швейцарським правом, у сінгапурському провадженні щодо неплатоспроможності буде надано силу відповідно до права, яке регулює банкрутство кастодіана (lex concursus), тобто швейцарського, якщо кастодіан швейцарський.[5]

Ознака	**Швейцарія**	**Сінгапур**
Правовий механізм	Законодавче відокремлення за ст. 242a SchKG; ст. 16 BankG для банків	Явно виражений або законодавчий траст; IRDA зберігає трастове майно
Індивідуально закріплений гаманець	Можна відокремити	Трастове майно, якщо доведено намір і відокремлення
Омнібусний гаманець, добрий облік	Можна відокремити (частку можна чітко визначити)	Траст, якщо пропорційну частку визначено в умовах
Омнібусний гаманець, поганий облік	Не можна відокремити	Траст недійсний через невизначеність; незабезпечена вимога
Кастодіан може використовувати активи	Не можна відокремити (позика/депозит)	Трасту немає; незабезпечена вимога

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ознака	Швейцарія	Сінгапур
Кастодіан передав активи в стейкінг	Можна відокремити лише за умов FINMA	Залежить від умов; під час стейкінгу зазвичай незабезпечена вимога
Ліцензований кастодіан	Нагляд FINMA за відокремленням або аудит SRO	Правила MAS щодо збереження активів клієнтів із квітня 2024 р.
Процедура неплатоспроможності	Банкрутство або ліквідація FINMA; вимога про відокремлення за ст. 242a	Ліквідація, судове управління або схема врегулювання; трастова вимога

Практична примітка

Перш ніж передати будь-якому кастодіану понад 1 млн швейцарських франків, запросіть три документи: договір зберігання, останній аудиторський звіт з надання впевненості щодо відокремлення клієнтських активів і опис архітектури гаманців на одну сторінку. Якщо кастодіан не може надати третій документ, виходьте з того, що це омнібусна структура з внутрішнім реєстром, і запитайте, як визначаються частки. Ці відповіді скажуть вам про вашу позицію в разі банкрутства більше, ніж ліцензія.

Примітки

1. Debt Enforcement and Bankruptcy Act від 11 квітня 1889 р. (DEBA; SchKG, SR 281.1), ст. 242a і 242b; BankG, ст. 16 п. 1bis щодо банків-

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

кастодіанів; див. частину D, розділ IV, і частину H, розділ VII. ↩

2. Payment Services Regulations 2019 зі змінами, чинними з 4 квітня 2024 р., вимоги щодо збереження активів клієнтів; див. частину K, розділ II, і частину J, розділи II і V. ↩
3. Справу FlowBank проаналізовано в частині H, розділ VII; Re Zipmex і Re Hodlnaut — у частині J, розділ V, і частині N, розділ IV. ↩
4. Роз'яснення FINMA 08/2023 від 20 грудня 2023 р., розділ щодо стейкінгу кастодіанами та умов, за яких активи в стейкінгу вважаються активами на зберіганні; див. частину E, розділ VIII. ↩
5. Swiss Private International Law Act від 18 грудня 1987 р. (PILA; IPRG, SR 291), ст. 149a і наступні; Hague Convention on the Law Applicable to Trusts від 1 липня 1985 р. (SR 0.221.371); див. частину D, розділи VIII і IX. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.